

Bölüm 17

YENİDOĞANIN FİZYOLOJİSİ VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Aynur AYTEKİN ÖZDEMİR ¹
Ayda ÇELEBİOĞLU ²
Sibel KÜÇÜKOĞLU ³

İÇİNDEKİLER

- ◆ Giriş
- ◆ Ekstrauterin Yaşama Geçiş
- ◆ Yenidoğanın Değerlendirilmesi
- ◆ Yenidoğanın Hemşirelik Bakımı

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Hedef 1	Normal yenidoğanın intrauterin hayattan ekstrauterin yaşama geçiş sürecini, fizyolojik ve davranışsal adaptasyon özelliklerini kavrayabilme
Hedef 2	Normal yenidoğanın ilk değerlendirmesine ilişkin özellikleri açıklayabilme
Hedef 3	Normal yenidoğanın doğum odasında ilk değerlendirmesini ve hemşirelik bakımını kavrayabilme
Hedef 4	Normal yenidoğanın geç dönem hemşirelik bakımını açıklayabilme
Hedef 5	Normal yenidoğanın taburculuğa hazırlık sürecini özetleyebilme

¹ Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., aynuraytekin25@hotmail.com

² Prof. Dr., Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., aydozan@hotmail.com

³ Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., s_nadaroglu@hotmail.com

5. Aşağıdakilerden hangisinde ülkemizde yapılan Neonatal Tarama Programı kapsamında yer alan hastalıklar sıralanmıştır?
- Fenilketonüri, konjenital hipotroidi, biyotidinaz eksikliği, kistik fibrozis, gelişimsel kalça displazisi
 - Fenilketonüri, konjenital hipotroidi, biyotidinaz eksikliği, kistik fibrozis
 - Fenilketonüri, konjenital hipotroidi, biyotidinaz eksikliği, gelişimsel kalça displazisi
 - Fenilketonüri, gelişimsel kalça displazisi, konjenital hipotroidi, biyotidinaz eksikliği, kistik fibrozis, işitme kusuru
 - Fenilketonüri, konjenital hipotroidi, biyotidinaz eksikliği, kistik fibrozis, gelişimsel kalça displazisi, görme kusuru

Cevaplar:

1

2

3

4

5

C

A

E

A

B

KAYNAKLAR

- Alden KR. Physiologic and Behavioral Adaptations of the Newborn. In: Perry SE, Hockenberry MJ, Lowdermilk DL, Wilson D, Alden KR, Cashion K, Rodgers CC, Alden KR, Olshansky E. (Associate editor). Maternal Child Nursing Care. Sixth Edition. St. Louis, Missouri: Elsevier, 2018; 529-551.
- Davidson MR. Newborn Physiology and Initial Newborn Exams, Assessments, and Procedures. In: Davidson MR. (ed.) Fast Facts for the Neonatal Nurse: Care Essentials for Normal and High-risk Neonates. Second Edition. Springer Publishing Company, LLC, 2020; 3-35.
- Taşkın L. Normal Yenidoğanın Fizyolojisi ve Bakımı. İçinde: Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Genişletilmiş XIII. Baskı, Akademisyen Tıp Kitabevi: Ankara, 2016; 382-428.
- Çavuşoğlu H. Normal Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı. İçinde: Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Genişletilmiş 13. Baskı. Cilt II. Ankara: Sistem Ofset Basımevi, 2019; 23-55.
- Wheeler BJ. Health Promotion of the Newborn and Family. Hockenberry MJ, Wilson D, Rodgers CC. Wong's Essentials of Pediatric Nursing. Tenth Edition. St. Louis, Missouri: Elsevier, 2016; 398-462.
- Platt MPW, Hey EN. The Physiology of the Newborn. In: Tinker J, Zapol WM. (eds) Care of the Critically Ill Patient. Secod Edition. Springer, London, 1992; 175-186.
- Ödemiş E, Demir İH. Fetal Dolaşım ve Yenidoğan Dönemine Geçiş. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 643-646.
- Onat N. Yenidoğanın Canlandırılması. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 4. Bölüm. Ankara, 2017; 1-59.
- Ekti Genç R, Yurtsal ZB. Yenidoğan Fizyolojisi. İçinde: Ekti Genç R, Özkan H. (ed). Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, Anadolu Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2021; 47-62.
- Ovalı F. Akciğerlerin Gelişimi ve Fizyolojisi. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 425-452.
- Karabudak SS, Ergün S. Yenidoğan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. İçinde: Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz HB, Bolışık B. Pediatri Hemşireliği. 2. Baskı, Akademisyen Kitabevi, Ankara, 2018; 289-352.
- Pagana KD, Pagana TJ, Pagana TN. Mosby's Diagnostic and laboratory test reference. 13th Edition. St. Louis, MO: Elsevier. 2017.
- Sarıbeyoğlu E, Anak S. Yenidoğan Anemileri. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 1027-1034.
- Çağlar S. Yenidoğanda Termoregülasyon. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenido-

- ğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 7. Bölüm. Ankara, 2017; 1-10.
15. World Health Organization (WHO). Thermal protection of the newborn: a practical guide. Maternal and Newborn Health/ Safe Motherhood Unit Division of Reproductive Health, Geneva, Switzerland: 1997. (updated 2009 January10). <https://www.healthynewbornnetwork.org/hnn-content/uploads/k.-WHO-1997.-Thermal-protection-of-the-newborn.pdf>, Erişim tarihi: 30.07.2021
 16. Akman İ, Coşkun Y. Yenidoğanda Isı Kontrolü. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 311-316.
 17. Blake WW, Murray JA. Heat Balance. In: Merenstein GB, Gardner SL, (eds). Handbook of Neonatal Intensive Care. 6th edition. St. Louis, Missouri: Mosby, 2006; 122-138.
 18. Mueller NT, Bakacs E, Combellick J, et al. (2015). The infant microbiome development: Mom matters. Trends in Molecular Medicine, 21(2),109-117.
 19. Neu J. The Developing Microbiome of the Fetus and Newborn. In: Polin RA, Abman SH, Rowitch DH, et al. (Eds.), Fetal and Neonatal Physiology. 5th Edition, Philadelphia, PA: Elsevier, 2017.
 20. Sloand E. Nursing Care of Family with a Newborn. In: Silbert-Flagg JA, Pillitteri A. Maternal & Child Health Nursing: Care of Childbearing& Childbearing Family. Eighth Edition. Wolters Kluwer, 2018; 948-1030.
 21. Benjamin JT, Mezu-Ndibuisi OJ, Maheshwari A. Developmental Immunology. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC (Eds.), Fanaroff & Martin's Neonatal-Perinatal Medicine. 10th Edition. Philadelphia, PA: Saunders, 2015.
 22. Greenberg JM, Narendran V, Schibler KR, et al. Neonatal Morbidities of Prenatal and Perinatal Origin. In: Creasy RK, Resnik R, Iams JD, et al. (Eds.). Creasy & Resnik's Maternal-Fetal Medicine: Principles and Practice. 7th Edition, Philadelphia, PA: Saunders, 2014.
 23. Zitelli BJ, Davis HW. Atlas of Pediatric Physical Diagnosis. 5th Edition. St. Louis, MO: Mosby, 2007.
 24. Gardner SL, Goldson E, Hernandez JA. The Neonate and the Environment: Impact on Development. In: Gardner SL, Carter BS, Enzman-Hines M, et al. (eds). Merenstein & Gardner's Handbook of Neonatal Intensive Care. 8th Edition. St. Louis, MO: Elsevier, 2016.
 25. Tekin N, Açıkgöz A. Yenidoğanda Ağrı. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 9. Bölüm. Ankara, 2017; 1-11.
 26. Özkan H, Üst ZD. Yenidoğanın Doğum Odasında Değerlendirilmesi. İçinde: Ekti Genç R, Özkan H. (ed). Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, 2021; 63-76.
 27. Örs R. Doğum Odasında İlk Bakım ve Resusitasyon. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 257-272.
 28. Yol E, Canpolat FE. Normal ve Riskli Yenidoğanların Fiziksel Değerlendirmesi. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 2. Bölüm. Ankara, 2017; 1-10.
 29. Dağoğlu T, Samancı N. Yenidoğanın Resusitasyonu. İçinde: Dağoğlu T, Görak G. Temel Neonatoloji ve Hemşirelik İlkeleri. 2. Baskı. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2008; 153-166.
 30. Köksal N. Normal ve Riskli Yenidoğanın Sınıflandırılması. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 2. Bölüm. Ankara, 2017; 1-6.
 31. Başdaş Ö. Yenidoğanın Değerlendirilmesi ve Fizik Muayene. İçinde: Bayat M. (ed). Yenidoğan Hemşireliği. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri, 2021; 1-7.
 32. Karabudak SS. Doğum Odasındaki Bakım. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 2. Bölüm. Ankara, 2017; 1-7.
 33. Görak G. Yenidoğanın Değerlendirilmesi. İçinde: Dağoğlu T, Görak G. Temel Neonatoloji ve Hemşirelik İlkeleri. 2. Baskı. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2008; 127-152.
 34. <http://www.drbulentaldemir.com/wp-content/uploads/2015/11/z37.jpg>, Erişim tarihi: 30.07.2021
 35. Ergin D. Yenidoğanın Fiziksel Tanılaması. İçinde: Ekti Genç R, Özkan H. (ed). Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, 2021; 77-86.
 36. Alden KR. Nursing Care of the Newborn and Family. In: Perry SE, Hockenberry MJ, Lowdermilk DL, Wilson D, Alden KR, Cashion K, Rodgers CC, Alden KR, Olshansky E. (associate editor). Maternal Child Nursing Care. Sixth Edition. St. Louis, Missouri: Elsevier, 2018; 554-592.
 37. Zenciroğlu A, Özbaş S. Temel Yenidoğan Bakımı. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı Yayını. Ankara, 2017.
 38. Vural G. Yenidoğan Bakımı. İçinde: Erenel AŞ, Vural Ş (ed). Hemşireler ve Ebeler için Perinatal Bakım. 1. Baskı, İstanbul Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2021; 357-374.
 39. Oygür N Önal E, Zenciroğlu A. Doğum Salonu Yönetimi Rehberi 2016. Türk Neonatoloji Derneği Yayını, 2016.
 40. Akman İ, Coşkun Y. Yenidoğanın Genel Bakım İlkeleri. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 297-302.
 41. Association of Women's Health, Obstetric and Neonatal Nurses (AWHONN). Neonatal skin care: Evidence-based clinical practice guideline. 3rd Edition, Washington, DC;2013.
 42. Güney R, Başara SG. Normal ve Riskli Yenidoğanın Bakımı. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 2. Bölüm. Ankara, 2017; 1-9.

43. Gözen D, Küçük S. Yenidoğanda Cilt Bakımı. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 8. Bölüm. Ankara, 2017; 1-12.
44. Akman İ, Coşkun Y. Yenidoğanın Cilt Bakımı. İçinde: Dağoğlu T, Ovalı F (ed). Neonatoloji. 3. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 2018; 303-310.
45. Dolgun G. Yenidoğan Cildinin Tanılanması. İçinde: Ekti Genç R, Özkan H. (ed). Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, 2021; 109-126.
46. Aslan E, Dinç H. Yenidoğanın Adaptasyonu ve Bakımı. İçinde: Kızılkaya Beji N (ed). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2017; 478-501.
47. Center for Disease Control and Prevention- CDC: Helping Babies Sleep Safely. <https://www.cdc.gov/reproductivehealth/features/baby-safe-sleep/index.html>, Erişim tarihi: 30.07.2021
48. Çapık A, Sakar T. Tarama Programlarını Önemi ve Türkiye'de Rutin Yenidoğan Tarama Uygulamaları. İçinde: Ekti Genç R, Özkan H. (ed). Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, 2021; 383-396.
49. Efe Özel E, Oygür N. Yenidoğanın Eve Geçişi. İçinde: Zenciroğlu A, Yıldız S (ed). T.C. Sağlık Bakanlığı, Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifikalı Eğitim Programı Kitabı. 24. Bölüm. Ankara, 2017; 1-14.